

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), FEBRUARY 9, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 31

Prosimo točnih pojasnil!

V tukajšnjih klerikalnih krogih se je pričela te dni velika gonja proti pisatelju Louisu Adamiču, ki jo je insceniral in inspiriral urednik Ameriške domovine s kvotiranjem in komentiranjem izjave, katero je dal Adamič dne 15. januarja 1943 v uradu pomožnega državnega tajnika, tičočee se ameriških Slovencev in njihovega nakupovanja vojnih obveznic.

V koliko je bila izjava upravičena ali neupravičena, upamo, da se bo ugotovilo, ko bomo izvedeli, v kakšni zvezi je bila podana in kakšno je bilo njeno ozadje. Torej počakajmo, da dobimo s kompetentnega mesta tozadevno točno pojasnilo.

Za zdaj pa je važno za nas to: Kolikor je nam znano, ni bil takrat pri pomožnem državnem tajniku samo Adamič, temveč so bili z njim vred tudi Rev. Zakrajšek, tajnik SANS-a, in sledeči odborniki Slovenskega ameriškega narodnega sveta: Janko N. Rogelj, glavni predsednik ABZ; Vincent Cainkar, glavni predsednik SNPJ; Josip Zalar, glavni tajnik KSKJ in Mrs. Marie Priland, glavna predsednica SZZ. Da je Adamič govoril in podal omenjeno izjavo, je razumljivo v toliko, ker vsi naenkrat niso mogli govoriti, temveč je za vso deputacijo govorila morda ena oseba. — Ali je Adamič podal to izjavo samovoljno in brez predhodnega posveta in odobritve ostalih odbornikov, ali z njihovim privoljenjem in soglasjem? Dalje: Ali je Adamič sam govoril, ali še kdo drug? Če je podal izjavo brez predhodne vednosti ostalih, nosi sam odgovornost, če pa jo je podal v sporazumu in z odobritvijo ostalih odbornikov SANS-a, bodo pa morali gori imenovani krogi svojo gonjo nahujskati tudi proti ostalim, ne samo proti Adamiču!

Ker je Enakopravnost aktivno sodelovala pri snovanju SANS-a, ki zastopa vse ameriške Slovence, zato zahtevamo od njegovega tajnika Rev. Zakrajška, da obelodani točno pojasnilo, v kakšni zvezi je bila ta izjava podana ter če je bila narejena z vednostjo in odobritvijo ostalih članov odbora ali ne. In ker je zadeva zelo resna, apeliramo tudi na ostale člane odbora, da dajo slovenski javnosti svoje pojasnilo.

Ko bomo to prejeli, pa bomo dali tudi Mr. Adamiču v tem listu javen blagohoten nasvet, katerega, upamo, da bo upošteval.

Uredništvo "Enakopravnosti."

Tokijski radio poroča, da poteka bojevanje tragično za japonske čete

Radio si prizadeva, ojačiti domačo fronto ter hkrati opravičiti pomanjkanje vsakih japonskih zmag. — Avstralski so se naučili japonskih bojnih taktik.

Danes zjutraj je naznanil radio v Tokiju, da so se vse japonske čete umaknile z Guadalcanala! . . . Japonci so torej prenehali butati z glavo ob zid, ko so končno izprevideli, da je vse njihovo prizadevanje zaman in da ne morejo več izpuniti te važne postojanke iz rok njenih hrabrih ameriških brambovev, podprtih in zaščitnih po ameriški mornarici.

Vojna je tragična za Japonce v ponedeljek pa je tokijski radio izjavil, da "nas hočeta Amerika in Anglija pogoltniti z enim grizljajem, in sicer s pomočjo svoje ogromne produktivne sile."

Niz patetičnih in tragičnih incidentov

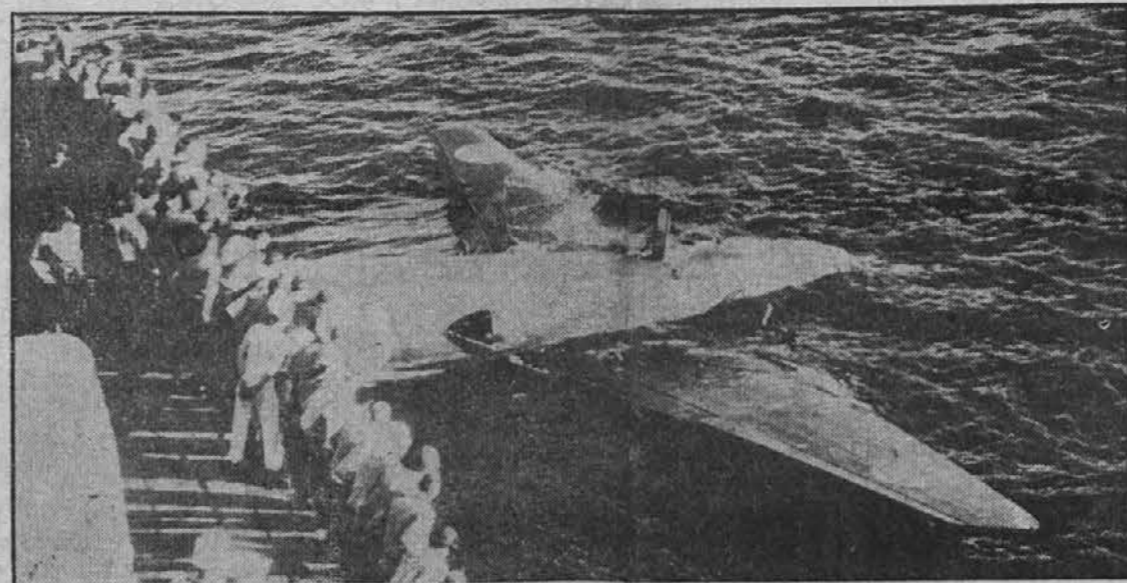
Radio-oddaja, ki je bila namenjena samo za domačo "vporabo", je izjavila, da je postalo bojevanje na Solomonih in na Novi Gvineji "en sam niz patetičnih in tragičnih incidentov" za japonske čete.

Radio opisuje težkoče, ki se gmadijo pred japonskim vojaštvom na teh frontah, s čemer hoče vzbuditi prebivalstvo k večjemu vojnemu prizadevanju ter hkrati opravičiti svoje neuspehe.

Japonsko ljudstvo v temi
Japonska vlada še zdaj ni priznala japonskemu ljudstvu izgube Papue.

Neki japonski poročevalec, ki se je pravkar vrnil s fronte, opisuje po radiu svoje vtise ta-

Sestreljen japonski bombnik

Ameriško vojaštvo na bojni ladji si ogleduje japonski bombnik, ki je bil sestreljen nad Pacifikom.

METLA NA PERISKOPU

Na krovu podmornice U. S. S. Wahoo na neki pacifični bazi, 9. februarja. — Danes se je vrnila v to pristanišče z uspešnega križarenja v zapadnem Pacifiku ameriška podmornica Wahoo, ki je imela na svojem periskopu privezano pokonci stoječo metlo. Metla je pomenila, da je podmornica tekom svojega križarenja do čistega pometala. V enem samem dnevu je pogreznila enega japonskega rušilca ter celoten japonski konvoj, sestojč iz štirih tovornih parnikov, ki so imeli 30.000 ton skupne prostornine.

Novi grobovi

LJUBICA DJAKOVICH
Snoči ob 10:45 uri je po dolgi bolezni umrla za rakom Ljubica Djakovich, stanujoča na 1595 E. 93 St. Pokojnica je bila soproga Michaela S. Djakoviča, ki je zaposlen v okrajnem davčnem uradu. Stara je bila 59 let, ter je bila doma iz Pančeva, Jugoslavija. Poleg soproga zapuščala sina in dve hčeri, Stello, Vero in Stevena M. ter mater Smiljo Živan.

Pogreb se bo vršil v četrtek popoldne po pravoslavnem običaju v cerkev sv. Save ter pod vodstvom Grdinovega zavoda. Bodi pokojnici lahka ameriška zemlja, preostalim pa naše sožalje!

FRANK DRČAR

Kot smo že včeraj poročali, je v nedeljo ponoči nagloma zbolel in umrl Frank Drčar, Zjutraj je bil še pri maši. Doma je bil iz Velike vasi, fara Moravče na Gorenjskem, kjer zapuščala brata Petra. V Ameriki se je nahajal 41 let ter je delal v Cleveland Punch and Shear Work Co. Radi srčne hibe je bil že parkrat v bolnišnici. Družina ima svoj dom na 7201 Hecker Ave.

Tukaj zapuščala soprogo Marijo, rojeno Rožič, doma iz Njiv pri Moravčah blizu Črešnjic, in otroke: Mrs. Mary Klun, Mrs. Frances Sever, Franka, Edwarda, Alberta in Johna ter tri vnuke.

Pokojni je bil član društva sv. Vida št. 25 KSKJ in Carniola Tent št. 1288 T. M. Poreb se la Tent št. 1288 T.M. Pogreb se kapele, 1053 E. 62 St. v cerkev sv. Vida ob 10:30 uri in nato na Calvary pokopališče.

ALOJZIJA STIRN

Po dolgi in mučni bolezni je umrla Alojzija Stirn, rojena Zakrajšek, stanujoča na 7114 Donald Ave. Doma je bila iz vasi Puzelo pri Velikih Laščah, odkoder je prišla v Cleveland pred 30. leti. Tukaj zapuščala soproga Josepha, dva sinova, pokojnika Josepha in Louisa, dve sestri, Frances Leskovec in Angelo Praznik, brata Antona in več drugih sorodnikov.

Bila je članica društva Carniola Hive št. 493 T. M. in podružnice št. 25 S. Ž. Z. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri ter na Calvary pokopališče.

Naj počiva v miru, preostalim pa izrekamo naše sožalje!

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znamk!

Bombardiranje velikega danskega pristanišča

Iz Lorienta v Franciji se mora do 10. februarja izseliti vse civilno prebivalstvo.

LONDON, torek, 9. februarja. — Angleška zračna sila je udarila z vso močjo po ladjedelnih v Kodanju (Copenhagen) na Danskem, kjer grade Nemci svoje podmornice in druge ladje. Pred tem pa je ameriško in angleško letalstvo ponovno in s tako silo bombardiralo nemško submarinsko bazo v Loriantu v Franciji, da je bila odrejena izselitev iz tega mesta.

Angleški in ameriški bombniki so včeraj ves dan in vso noč bombardirali Francijo in Nemčijo, včeraj popoldne pa so priletela nad Francijo še zavezniška letala. Nemški radio je snoči naznanil, da se mora do 10. februarja izseliti iz Lorianta in osmih okoliških distriktov vse civilno prebivalstvo. Zavezniški letalci so metali včeraj na pristanišče v Loriantu 4.000 funtov težke bombe.

Župan bolehen

Župan Frank J. Lausche je moral včeraj po zdravnikovi odredbi ostati na svojem domu, 2101 E. 100 cesta, ker so se pričeli pojavljati znaki influence, kakor naznanja njegov eksekutivni tajnik Mr. John E. Lokar. Župan je moral radi tega odpuvedati svoj obisk v Torontu, kjer je nameraval "krstiti" velik bombnik, katerega so kupili "Priatelji Norveške".

Vaje za "Vrnitev"

Vsi oni, ki imajo vloge v igri "Vrnitev" so prošeni, da pride nocoj, 9. februarja, točno ob 7:30 uri v Slovenski društveni dom na Recher Ave., kjer se vršijo vaje.

Vile rojenice

Zadnjo soboto so se zglasile vile rojenice pri družini Stanley in Mary Pagon, Kelso Ave., ter pustile v spomin krepkega sinčka, prvorojenca: Mati, ki je hči poznane družine Gliha z Bonna Ave., in dete se dobro počutita v St. Ann's bolnišnici. Čestitamo!

Bolezen

Mrs. Milena Fatur (rojena Pagon) se nahaja v McDonald House, University bolnišnice v kritičnem stanju potem ko se je v nedeljo zjutraj podvrгла težki operaciji. Obiski niso dovoljeni. Družina stanuje na 1053 E. 67 St. Želimo ji skorajšnjega okrevanja!

VELIKA RUSKA ZMAGA: ZAVZETJE MESTA KURSKA

Največji ruski triumf za zavzetjem Stalingrada. — Zdaj je Rostov na vrsti.

STALINGRAD, KURSK IN ROSTOV,—TRIE POGLA-VITNI OBJEKTIVI RUSKIH OFENZIV

Sovjetski specialni komunikatorji objavljajo, da so zmagovite ruske armade zavzele Kursk, enega izmed treh poglavitnih objektivov ruskih ofenziv, kar pomeni največjo rusko zmago izza zavzetja Stalingrada.

Ruske armade so tudi ojačile svoj ogromni pritisk na Rostov, kjer preti Nemcem nadaljna velika nevarnost popolnega obkroženja 250.000 nemških vojakov.

Stalingrad je že 300 milj za fronto

Mesto Kursk, na katerem je bazirala celotna nemška ofenziva preteklega poletja, Harkov in Rostov, so trije veliki Stalinski objektivi sedanjih ruskih ofenziv. Nemci so imeli Kursk v svoji oblasti izza 11. novembra 1941. — Stalingrad leži sedaj že nad 300 milj za rusko-nemško fronto.

Koncentracija napadov na Rostov

Rusi koncentrirajo sedaj

svoj artilerijski ogenj na Rostov, kjer so že vdrl v predarmade, kakor poroča londonski radio.

Armada generala Vatutina, obstoječa iz mobilnih čet, tankov, motornih sani, smučarjev in strelcev z avtomatičnimi puškami, drvi naprej z naglico 20 do 25 milj na dan ter ima tako udarno moč, da more hkratu udarjati s silnim impaktom v raznih smereh.

Nemška garnizija v Rostovu šteje okoli 250.000 mož, mnogo drugih nemških divizij pa se nahaja v bazenu Donca.

Na Kavkazu je pristaniško mesto Novorosišk, kjer je skoraj edino izhodišče nemških čet, izoliranih pod Rostovom, najbrže že padlo ali bo vsak čas padlo v rusko oblast.

Razpad nemške fronte

Nemška fronta v Rusiji se naglo krši in razpada ter ni nobenega upanja več, da bi se mogla obnoviti in se konsolidirati. Udarci, ki so jih dobili Nemci, so pretežki tako za fizično kakor za moralno moč njihovih armad.

Borbe ameriškega vojaštva v Afriki; Neapelj in Sardinija pod bombami

Podnevi so bombardirali Italijo ameriški letalci, ponoči pa so prileteli angleški bombniki, ki so nadaljevali tam, kjer so Amerikanci nehali.

Južna tuniška fronta, 8. februarja. — Udarne čete maršala Rommela so bile z veliko naglico poslana na obrambo Faid prelaza v centralni Tunisiji, kjer si prizadevajo ameriške čete prodrati do obali.

Prvi stik ameriškega vojaštva z Rommelom

To je prvi kontakt ameriških čet z vojaštvom maršala Rommela, dasi se je ameriško vojaštvo že borilo z Nemci na drugih točkah Tunisije.

Doslej se je Nemcem dosledno posrečilo blokirati ameriško prodiranje proti obali.

Čete angleške armade so prešle v bližini obali v Tunisijo, kar pomeni, da se zavezniški zdaj borijo v Tunisiji skoro ob vsej njeni dolžini.

Bombardiranje Neapelja

Zavezniški letalci so izvedli na Italijo najhujši napad v tej vojni, ko so razbili naprave obvodni črti v Neaplju ter povzročili požare in eksplozije v Siciliji ter v pristanišču Cagliari v Sardiniji.

Bombardiranje Sardinije

V Sardiniji je bilo bombardiranih več italijanskih letališč, najhujše pa letališče v Cagliariju. Zavezniški letalci so uničili 40. do 50 osiščnih letal, ki so jih zalotili na letališčih.

OŠIŠČNI GENERAL UBIT

NEW YORK, 8. februarja. — Maroški radio poroča, da je bil v akciji v Afriki ubit nek ošiščni general, ki je poveljeval skupini tankov.

EKSEKUCIJA OSMIH ŠPIJONOV

LONDON, 8. februarja. — Radio v Maroku naznanja, da je bilo v Constantinu v Alžiriji usmrčenih osem vojunov, ki so odskočili iz sovražnega letala na zemljo. Eden izmed njih je bil Francoz.

PO CHURCHILLOVIH STOPINJAH

ANKARA, Turčija, 8. februarja. — Angleški poslanik v Turčiji Hughe Knatchbull-Huggessen je na potu v Kairo, kjer se bo posvetoval z ondotnim angleškim poslanikom za Srednji vzhod, od tam pa bo odpotoval v Moskvo.

Himen

V soboto, dne 13. februarja se bosta poročila Miss Edith Princič, in Mr. Robert Motika. Nevesta je hči Mrs. Mary Princič, 14301 Thames Ave., ženin je pa sin Mrs. Mary Motika, 483 E. 47 St.

Poroka se bo vršila v cerkvi sv. Jeromija ob 9. uri in prijatelji ter sorodniki so vabljeni k poročni maši. Mladi par se bo nato podal za par dni z aeroplanom na ženitovanjsko potovanje v New York. Novoporočencema čestitamo in želimo vse najboljše!

Na dopustu

Iz Fort Bragg, N. C. je prišel no dopust Pfc. Louis V. Kovacic, ki se nahaja na domu svojih staršev, Mr. in Mrs. Anton Milavec, 1243 E. 61 St. Sorodniki in prijatelji ga lahko obiščejo. Nazaj se vrne v četrtek. Želimo mu obilo zabave in razvedrila!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (GENE NAROCINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge tujinske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

O SPOKORNIKIH IN NERESNIH LJUDEH

Urednik Prosvete je s svojimi članki, ki jih bomo jutri na tej strani ponatisnili, dokazal, da ni samo fanatičen zakrknjenec, ki se je oblekel v raševnino ter pričel igrati ylogo spokorjenja, odkar se je z javno "proklamirano" odpovedal hudiču in njegovim izkušnjavam, temveč da je tudi robot in strupen izpreobrnjenec, ki ne okleva, kadar je v škripcih, oštrkati z blatom svojih ideoloških nasprotnikov.

Domala eno celo življensko dobo je tulil proti izkoriščanju delavstva, smešil in omalovaževal vsa prizadevanja ameriške vlade za izboljšanje delavskega položaja, rohnol proti kapitalističnim "pobojnikom" in "kozakom" ter se, prisegajoč na svoj internacionalni evangelij, cinično posmehoval vsaki izjavi narodne zavednosti, dokler ni prišlo veliko razodetje v obliki njegove famozne javne izjave, nakar je začel z belcebubom izganjati hudiča.

Zakrknjenec in trmoglavcu, ki noče videti dejstev, ni vredno odgovarjati s protidokazi, ker jih ne bo registriral. Trmast konj, ki ni hotel piti, si je mislil, ko so ga gnali k potoku: Pa pil ne bom! Paglavec, ki ga je oče tiral v cerkev, pa: Le pelji me, pa molil ne bom!

Vsa poročila ameriških listov, ki naglašajo skoraj izključno samo borbe partizanov in neaktivnost četnikov, ne štejejo pri uredniku Prosvete ničesar. Na proteste napredno in delavsko orientiranih glavnih odbornikov in članov odgovarja z nekakšnimi konvenčnimi odloki, kakor da je konvencija v naprej vedela o pojavu partizanov ter določila da mora Prosveta to ljudsko in delavsko gibanje sabotirati, oklevetati in očrniti v očeh njenih naprednih čitateljev in članov SNPJ.

Javno mnenje njegovega lastnega članstva kakor tudi ogromne večine slovenskega življa v Ameriki, tudi katoliškega, je uredniku Prosvete od muh; njemu so partizani "šiba, ki tepe našo staro domovino!"

Kot urednik delavskega lista, ne da temu ljudskemu gibanju niti "ako zvanega "benefit of doubt!"

Prosvetin urednik ne da nič na poročila svetovnega tiska; poročila v resni in politično ustaljeni napredni reviji "The Nation," iz katere je včasih sam zajemal in jo kvotiral, kakor da jih ni. V zadnjem izdanju te revije je, na primer, rečeno v članku "Warning from the Balkans" med drugim sledeče: "Zadnje anti-nacijske aktivnosti ljudstev v Rumuniji, Madžarski in Bolgariji, v zvezi z neprestanimi uspehi partizanskih armad v Jugoslaviji, pripovedujejo isto zgodbo," itd. Revija četnikov sploh ne omenja, kakor da je samo po sebi razumljivo, da so samo partizani tisti, ki se bore...

Pretrsljiva žaloigra mlade slovenske zdravnice Rože Ravniharjeve in njenih prijateljev, mladih slovenskih medicincev, ki so darovali svoja nadebudna življenja v partizanskih bojih za svobodo in boljšo bodočnost svoje domovine, kar je tako pretresljivo opisala ga. Ana Furlanova, soproga univerzitetnega profesorja dr. Borisa Furlana, gre mimo Prosvetnega urednika brez vsakega občutja... Objektivni in resnici odgovarjajoči članki v njegovem lastnem listu in pravično ter pošteno napisan članek v zadnji izdaji Proletarca, ki ne hvalisa nikogar, temveč navaja samo suha dejstva, vse to za Prosvetnega urednika ne obstoja. — Poročilo Mrs. Ane Krasne o jugoslovanskem shodu v New Yorku, kjer so izjavili zborovalci svoje priznanje hrabrosti partizanskih bojov in njihovim žrtvam ter nezaupnicu jugoslovanski zamejni vladi v Londonu, Prosvetnega urednika ne zanima. Njega zanima tole "dejstvo": — "Dokler je Jugoslavija s svojo vlado vred — pa naj bo ta vlada še tako zanikrna in pasivna — uradno priznana kot članica Združenih narodov, torej tudi Rusije, nimamo nobenega povoda, da bi hujskali na privatno vojno z njo."

Ali ga vidite, nekdanjega bojevitoga aufbiksarja, s prizgano svečo v roki in s pepelom na glavi: "... naj bo ta vlada še tako zanikrna in pasivna, uradno je priznana

kot članica Združenih narodov, zato nimamo nobenega povoda, da bi hujskali (v svobodi in demokraciji živeči napredni slovenski delavci) na privatno vojno z njo." Preklete dobro povedano! Ergo: "... naj je ta vlada še tako zanikrna in pasivna; nimajo partizani nobenega povoda in nobene pravice, boriti se proti nji in njenemu reprezentantu Mihajloviću, temveč bi morali delovati v lepi bratski slogi z njim, da se ta vlada in razmere, ki so vlada pod njo, čim prej zopet povrnejo..."

To je logika in morala slovenskega delavskega urednika!

Pa presadimo to logiko na druga tla. — Predstavljajmo si francoskega delavskega urednika v Ameriki, ki bi lahko pisal z isto pravico kakor Prosvetin urednik: "Dokler je vlada v Vichyju — pa naj bo ta vlada še tako zanikrna in pasivna — od Amerike uradno priznana, nimamo nobenega povoda, da bi hujskali na privatno vojno z njo..." Z drugimi besedami povedano: "Obrnite hrbet prekucuhu de Gaulle-u! Amerika in Združeni narodi priznavajo ali so celi dve leti, do vdora v Severno Afriko, priznavali samo Vichy, ne pa de Gaulle-a ter njegovih razbojnikov in prekucuhov, ki se bore na svojo pest, proti oblasti, ki je od Boga postavljena..." (Dalje jutri.)

UREDNIKOVA POŠTA

Prijateljem v naznanje

Cleveland, Ohio. — Številnim družinam, ki so se izselile že pred leti iz St. Clairse okolice v Collinwood, ki so bili stalno naši odjemalci, tem potom naznanjem, da mi bo mogoče od sedaj ustrediti njih željam v služaju potrebe.

Mnogi so me zadnja leta vprašali zakaj pa Grdina ne ustanovi tukaj v Collinwoodu pogrebni zavod?

Imamo prijatelje, kateri se čutijo, da bi jim morali mi voditi spoved. Nekateri radi tega, ker smo že poprej iz njih družin pokopali več članov, drugi radi drugih morebitnih uslug. Toda, ker je dandanes v navadi, da se pogrebi vršijo iz pogrebnih kapel, se je ljudem zdelo neodročno, da bi se poslužili našega pogrebnega zavoda. Radi tega so želeli, da bi si mi ustanovili tudi v Collinwoodu tak primeren prostor. To pa je težka zadeva. V Collinwoodu ga tam blizu ni potreba ker sta dva, en poleg drugega. Tak potreben zavod bi se moral odpreti v Euclidu, kar bomo storili kakor hitro bo končana vojna, ker je že vse v načrtih pripravljeno in zemljišče nakupljeno.

Za Collinwood smo se pa dogovorili z Jos. Zele in sinovi pogrebnim zavodom, da nam za take slučaje, za naše prijatelje radevolje odstopijo njih zelo lepo in komodno kapelo, kakor so to nam storili za Lavričev pogreb.

S tem je to vprašanje, da bi mi tu v bližini odprli novo kapelo rešeno. Dokler bo nam Zeletov pogrebni zavod tako naklonjen, kakor je nam bil že tudi poprej, bo nam mogoče, našim prijateljem, ki bi želeli, da jim mi preskrbimo pogreb, bomo lahko in z veseljem uslugo storili, v tem ne bo nikakor stalo nič več, kakor da je to naša kapela.

Ko smo poskusili s prvim pogrebom v Collinwoodu, so nam mnogi čestitali in odobraval. Postrežba je bila popolna in ljudje zadovoljni. Od strani Mr. in Mrs. Zele in družine, so nam šli zelo lepo na roko in tako upamo, da bo tudi v bodoče za morebitne slučaje.

O Zeletovi kapeli sem že pisal ko je bila prvič odprta, da je nekaj izrednega. Kdor bi trdil drugače ne bi odgovarjal resnici. Prav tako so prostori zunaj komodni, da mi pričakovati kje bolje urejeno glede parkanja.

Usluga, ki nam jo je nudil Zeletov pogrebni zavod, bo lahko ob priliki vrnjena in tako bo prav za vse.

Toliko v prijazno naznanje našim prijateljskim družinam v Collinwoodski naselbini. V imenu pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi,

Anton Grdina, st.

Sfinga s črnimi naočniki

Neki perzijski pisatelj, ki se je vrnil iz Amerike domov, je nedavno opisal ameriško žensko modo takole:

"Glede na nošo se ti dozdeva, da niso ameriške ženske prav nič bolj svobodne, kot so njih perzijske sestre. Ve njihove obleke so istega kroja in njih nohti in ustnice so z istim rdečilom pobarvane.

Tudi njih smisel za čednostno življenje ni nič manjši. A namesto da bi si ženske, kot je to v Perziji navada, pokrile obraz od oči navzdol, si pokrivajo v Ameriki zgornji del obraza z barvastim steklom — pravijo mu naočniki zoper sonce — kar ni nič manj učinkovito."

Kakor za marsikaj, so tudi za modo poletnih črnih naočnikov obdolžili filmsko mesto Hollywood; in zares nosi več filmskih zvezdnikov in zvezdnic da se ubranijo hudega kalifornijskega sonca in pa — lovec po njih podpise! — črne naočnike, dasi človeku kar ne gre v glavo, kako morejo spraviti svoje, po dicimeter dolge trepalnice, pod naočnike.

Prepričan sem, da se temu splošnemu norenju s črnimi naočniki krive različne modne lutke, v izložbah modnih trgovin. Modne lutke po izložbah trgovin leta 1939 niso več tiste bele in rožasto nadahnjene voščene lutke iz nekdanjih dni. Nobenih sinjih oči ni več, ki bi strmele v praznino; nobenih lepih ustnic ni, ki bi se spogledljivo nasmihale. Moderna modna lutka v izložbi je narejena iz papirnate ali lesne snovi. Njena polt je svojevrstno, zelenkasto rumenilo, ki te spominja na nezrelo banano; če imajo lica sploh kakšno barvo, tedaj se barya izraža le z dvema, ostru občrtanima, skrlatastima krogoma. Oči sta dva brezrazna razporka in usta skrlatasta maroga na spodnjem delu pajčastega obraza.

Povprečna ženska gleda to neresničnostno bitje v izložbi, nato pogleda sebe v zrcalu iste izložbe — in nemogoče se je izogniti primerjanju. Nič ne deno, čiš nabavi isto obleko, kakršno razkazuje lutka v izložbi; vendar, če se vanjo obleče, vidi, da je ona še zmeraj ena in ista oseba. Njen obraz ni lesena jaj-

časta oblika v motnih barvah, marveč je človeški obraz z usti, ki se odpirajo pri govorjenju, in z očmi, ki se premikajo v svojih kotanjah.

Zavestno ali podzavestno začne posnemati praznino lutke iz izložbe. Rdečilo za ustnice vzame v roko in začne ustnice risati na impresionističen način. Obraz si pobarva z motno enakomerno barvo, da tako izbriše vsakršno svojsko potezo; neusmiljeno si začne puliti obrvi in si naredi za nekaj centimetrov višje dve ravni črti. Kolikor se le da, si prizadeva, da postane nekaj takšnega, kar je storjeno v tvornici na tekočem traku.

Ali — njene oči hodijo v napoto! Navzlic vsemu ostanejo oči vendarle oči; pregibajo se in se svetijo in izražajo množico čustev. Da bi ne bilo teh oči, pa bi bila maska dovršeno pravilna. In tako — ko ni druge pomoči — si oči skrije. Svoje oči, ki izdajajo njeno notranjost, pokrije z barvastim steklom — in — hokuspokus! — je dosežena tista lesena praznina obraza moderne lutke iz izložbe! Njen obraz je zdaj popolnoma brez izraza in — ugan-karski.

To, da bi bile ženske ugan-karske kot sfinga, je nekaj, po čemer ženske že od nekdanj stremijo. Črni poletni naočniki iz leta 1939 pa dosti pripomorejo za dosega tiste sijajne skrivnosti, in prodajalci teh naoč-

kov, kar nič ne prikrivajo takšnega uspeha svojih stekel. "Nosite naše zagonetne poletne naočnike," je nedavno oznanil neki newyorški barantač, "pa boste zagonetna ženska!"

Zadnjič sem se ustavil pred izložbo, kjer so prodajali takšne sfingške poletne naočnike. Že čez nekaj minut je stopila iz trgovine ženska. Njene oči so bile pokrite z velikimi črnimi naočniki, ki so se zdeli, ko da so narejeni za konja, in zares so bili na obeh straneh obdani z nekakšnimi loputami. Že koj na vogalu se je trčila s pekom, ki je nesel torte in jih vse raztresel. Koj nato je stopila na sredo ceste in ji je nasproti prihrumel avto. Sofer je potegnil avto na stran in je zavozil v kiosk, ki se je podrl, in z vseh strani so pritekli policaji. Toda z naočniki olepsana mlada dama je šla naprej, ko da je vse to nič ne briga. Po vsem tem je bila zares zagonetna ženska, ker je bila zmeraj ugan-ka, v kaj se bo naslednji hip zadel.

Moški pa pravijo: Zakaj naj bi bile pa samo ženske zagonetne? Če je ženskam dovoljeno paradiirati inkognito po cestah, potem naj bi bili tudi moški deležni te prednosti. Ponarejene brade bi bile pravilen odgovor na izzivanje s poletnimi naočniki — in predlagam, da moški nastopijo z geslom. "Nosite sfingške brado in bodite zagonetni moški!"

Londoni radio o položaju v Jugoslaviji

Radio prejemna služba. — proti komunistom. Takrat je V teku oddaje v slovenskem jeziku je londonski radio dne 3. februarja poročal naslednje:

Strokovnjaštvo stratega — kaplarja Hitlerja stane Nemci mnogo več nego strokovnjaštvo generala Ludendorfa... Leta 1933, je svet napenjal vse svoje sile, da bi se izlekel iz teže krize, v katero je zašlo svetovno gospodarstvo. V tistih dneh je Hitler zapalil rajshtag in požar potem potaknil komunistom. Svojo oblast in vlado pa je zasedal in podprl z uničevanjem teh elementov.

Zdaj zopet zatrjuje, da je njegov boj naperjen proti boljševizmu in posvečan rešitvi evropske kulture. Toda ta laž zdaj nima več nobenega uspeha. Nevarnost, ki grozi kulturi Evrope je resnična. (Na tem mestu je bil prenos nejasen, ker je plošča večkrat ponavljala isti stavek). Spominjate se kako so takrat pri nas govorili proti komunistu. Sami ste slišali v svojih cerkvah pridige

Trpljenje našega naroda

Kako Nemci širijo svojo "kulturo" med Slovenci na Štajerskem

Svedski časopis "Svenska Pressen" poroča dne 26. oktobra:

Po zaključku vojne z Jugoslavijo so Nemci takoj anektirali in vključili v nemški rajh vso Spodnjo Štajersko. Pridobili so s tem 500.000 prebivalcev, ki govore, kakor pravijo Nemci, slovenski "dialekt."

Pred kratkim je objavil vodja štajerskega Heimat Verbanda v Marburger Zeitung pod svojim lastnim podpisom, da prepoveduje našemu prebivalstvu govoriti slovensčino in mu obenem zapoveduje, da se takoj nauči nemščine. Z onimi, ki bi kljub temu, da so zmožni nemščine, govorili kakšen tuji dialekt (slovensčino), se bo ravnalo kakor s saboterji. Glasom novic iz Berlina je razglasil določil, da bodo prestopki kaznovani z iz-

ključenjem iz občine.

Spodnja Štajerska zdaj ni več avstro-ogrška provinca, temveč del večjega nemškega rajha. V Nemčiji, pravi "Leiter štajerskega Heimat Verbanda, se govori le nemški, a teh 500.000 spodnjih Štajercev, vendar ne more zahtevati, da se sto milijonov Nemcev nauči spodnje štajerskega dialekt. Naučiti se morajo govoriti nemščino iz narnih in stvarnih razlogov. V teku zime leta 1941-42 se je baje naučilo nemščine 10.000 dečkov in deklic v otroških vrtcih in šolah, a 130.000 odraslih se je učilo jezika v posebnih tečajih pri Heimat Verbandu. Za zimo 1942-43 pa naj velja geslo, da se vsakdo nauči nemščine in da ta jezik potem tudi govori. Od vsakogar, ki zna nemško, zahtevam, da se poslužuje izključno nemščine. Vi niste Slovenci, vi ste spojni člen nemške narodne skupnosti. Preskočite poslednjo oviro!

ŠKRAT

Dragi škrat:

Le pogled, kakšno pismo si prejel, da pa ne boš mislil, sem si to sam zmisli! Ti izpravi original, katerega mi je poslal gl. tajnica SZZ. Torej, tako glasi:

Mr. Joseph Pogrjac
1091 E. 67 St.
Cleveland, Ohio.
Cenjeni gospod:
Tem potom vas obveščam, smo glavne uradnice, nahajajo se na glavni seji S. Z. Z. v nji teden prejete Defense Board katerega je nam izročila Novak, kot dar za Nežiko vas.

Prisrčno se Vam zahvalim tak lep dar, prav gotovo ga bila "Nežika" zelo vesela.

V nadi še kedaj videti Zarji o Vas, ostajam S spoštovanjem,

Josephine Erjavec
glavna tajnica
Tole zmerom pravim, da to je malo, nič pa nič.

Odbor Slov. društvenega doma

Direktorij Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. je sestavljen iz voljen je bil sledeči odbor za leto 1943: Predsednik Matt F. Intihar, podpredsednik Frank Žagar, tajnik Andrew Ogrin, 20713 Recher Ave., Euclid, O. Blagajnik John Barkovich, zapisnikar Louis Mah, predsednik nadzornega odbora John Barkovich, nadzornik Joseph Mah in Charles Zele. Vse ne direktorske seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu 7:30 uri zvečer.

Uradniki Kluba društvenega doma

Klub društvenega doma na Recher Ave. je izvolil sledeče uradnike za leto 1943: Predsednik Greg Segulin, podpredsednik Frank Tegelj, tajnik Andrew Ogrin, 20713 Recher Ave., Euclid, O. Blagajnik John Barkovich, zapisnikarica Jennie Hrvatin, zorniki: Joseph Mah, Mary Segulin in Frances Gorjanc. Vse se vršijo vsak zadnji petek v mesecu ob 8. uri zvečer.

Zverski pokolj tisočev Srbov

V teku treh dni so Nemci ubili 4.200 Srbov v Beogradu.

LONDON, 3. februarja (AP) — Jugoslovanska vlada v gnanstvu je danes izjavila, da so Nemci v Beogradu ubili 200 oseb v teku nezastisljive tri-dnevnega terorja; nešteto in žene mučeni na grozne načine, predno so bili ubiti. Najhujše Gestape je bil naperjen proti pristašem generala Draže Mihajlovića.

Boji ob Donu

Na sliki vidimo napad sovjetskega vojaštva na nemške položaje ob Donu.

Na patroli v Arktiku

Na sliki vidimo topove na neki angleški bojni ladji v Arktičnem vodovju, preko katerega prihajajo v Rusijo potrebščine iz Anglije in Amerike.

Iz bojov v Tunisiji

Na gornji sliki vidimo, kako odnašajo angleški vojniki svojega ranjenega tovariša v varno zaledje, kjer bo dobil prvo pomoč.

Mali oglasi

SLOVENSKE PLOŠČE

- 403—Pa na križ pri en hiš Roža valček
404—Pod mojim okencem Nebo je čisto jasno
407—Euclidska polka Traveca zelena, Valček

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave.

SAM HELLER vprižori

BALLET RUSSE

DE MONTE CARLO

MUSIC HALL — 13.-14. FEB.

Vstopnice pri Taylor's in Music Hall

TRGANJE IN BOLEČINE V MISICAH?

Hitro pomoč dobiti s Pain-Expeller-jem, čudovitim mazilom, ki ga rabijo tisoči. Nad 18 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dobrodelnosti. Zaležite pravi Pain-Expeller s Siderom na skatljici.

PAIN-EXPELLER

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvo Pohištvo in vse potrebščine za dom 6612 ST. CLAIR AVE. Henderson 2978

Ako iščete

dobrega popraviljalca za vaše čevlje, privedite k nam. Vedno povrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR 16131 St. Clair Ave.

POSEBNO NAZNANJE

Našim prijateljem v Collinwoodu tem potom naznanjamo, da smo se dogovorili z Mr. Josephom Želetom in Sinovi, da nam radevolje odstopijo njih pogrebno kapelo za vse prilike, kadar bi naši prijatelji želeli, da iz njih družin mi odpremimo njih pogreb. Mnogi so povpraševali, da bi tudi mi odprli v Collinwoodu pogrebno kapelo.

Take stvari stanejo silno denarja in ni v teh časih mogoče. Radi naklonjenosti od strani Želetovega pogrebnega zavoda, bo nam od sedaj to lahko ustreči, vsem, ki bi želeli se obrniti do nas.

Postrežba je jamčena, stalo ne bo nikogar nič več kakor običajno. Tako bo za vse prav. S prvim poskusom so bili ljudje zelo zadovoljni, upamo tako tudi v bodoče.

To naj služi v prijazno naznanje.

A. Grdina in Sinovi

1053 E. 62 St. Pogrebni zavod HENDERSON 2098.

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobiti v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

6131 St. Clair Ave. vhod na 62. cesti

Knautovo poslopje

pet drugje govori, da je bilo nekaj ranjenih v bojih, in sicer kje? — pri Kruševcu in Čačku. Iz govora švabskih petolizcev je videti, kako je narod zavrel in kako se bori. V svojem govoru v Negotinu je Nedić trdil, da bodo Rusi to zimo propadli, ker nimajo več topov. Komaj 14 dni za tem, pa so Rusi zajeli preko 20 nemških generalov in uničili nemško armado od 330.000 mož. Čunja klečeplazcev, ki si je nadel ime "Srbski Narod," obžaluje, da vsepovsod napadajo Nemce. Ždaj so vendar uvideli, da srbski narod noče tega novega reda. A izdajalci se še vedno trudijo, da bi pomagali Nemcem. Ako bi Nediću in drugim izdajalcem bilo do Srbstva, se ne bi bili nikdar podali v službo Nemcev.

Tudi general Bader se je začel sklicevati na haško konferenco. To je malo pozno. Upoštevati bi je bil moral, predno je bil Beograd bombardiran.

Ako zberemo vse te novice in iz njih napravimo celotno sliko, vidimo, da se ves narod bori za osvoboditev. Vsi vemo zdaj, da je Hitler moral napasti Jugoslavijo, predno je udaril na Rusijo. Jugoslavija je bila največja ovira. Hitler bo zdaj uvidel, da je Jugoslavija že zopet njegova največja težkoča. Nemci bi radi rešili kar se da rešiti. Toda pri nas general Bader ne bo rešil ničesar, kljub vsem naredbam, ki jih je izdal proti generalu Draži Mihajloviću.

To je vojno poročilo o vojaškem položaju za vse naše gerilce. Danes je najbolj značilen opev Vladike Nikolaja: "Pomozi, Bože da se braća slože." Londonski radio opisuje v neki drugi oddaji v srbohrvaščini položaj na frontah po padcu Stalingrada. Pripoveduje kako so vse nemške pozicije ogrožene in, da grozi Nemcem uničujoč poraz pri Rostovu.

Opisuje nato vtis Hitlerjevega poročila o padcu Stalingrada in omenja nemško trditev, da je bil tam uničen oddelek Hrvatov.

"To pač niso bili pravi Hrvaati, ki so tam umirali za slavo nemškega rajha, kakor bi to Hitler rad pokazal v svojem komunističnem. Bili so Paveličevi ustaši, roparska zalega, take prepalice, da so na željo svojih gospodarjev ubili svojega lastnega kralja. Tudi na rusko fronto so odšli, ko jim je gospodar to ukazal in dali svoje glave za oni "novi red," ki edini dopušča obstoj roparskih elementov kakor Hrvatov interniranih, ker so zapustili vojsko, ko so jih vpoklicali v domobranstvo. Nekateri beže k zdravniku, drugi v gozdove, zopet drugi pa se predajo na fronti. Le izvržki se še bore.

A v Srbiji se kljub vsem represalijam nadaljuje odpor z nezmanjšano silo. Dne 17. januarja so začeli sredi Beograda streljati na tri policaje, ki so služili sovražniku. Bolgarske in nemške čete so bile v boju s patrioti na mostu pri Vladičinom Hanu. Patrioti so nemeravali pogrnati most v zrak. Poročajo, da most ni bil poškodovan. Toda Nemci sami priznavajo, da je bitka trajala 10 ur. Iz tega je videti, kakšen je njihov položaj. Omenjeni most se nahaja na progi, ki vodi v Grejio.

A to ni prav najzadnja vest. Nemški radio poroča zdaj o bojih s patrioti pri Aleksincu. Zo-

"It Takes Both"

It takes both... a Punch and Judy to stage a pantomime show and two hands to pull the strings behind the scenes. It takes both... War Bonds and taxes to finance the staggering cost of this global war. Buy War Bonds and more War Bonds every payday as you pay your Victory Tax. U. S. Treasury Department

MAD

When a cough due to a cold drives you mad, Smith Brothers Cough Drops give soothing, pleasant relief. Smith Brothers' contain a special blend of medicinal ingredients, blended with prescription care. Still cost only 5¢—yes, a nickel checks that tickle! SMITH BROS. COUGH DROPS BLACK OR MENTHOL—5¢

Požigi in pokolji v Srbiji

Londonski Daily Herald prinaša pod naslovom "Štiri nove Lidice" vest o streljanju 600 Srbov zaradi sabotaže.

Grozne represalije v Srbiji

Sile osišča so zagrešile v Jugoslaviji štiri nova divjaška grozodejstva slična onim v Lidicah. Nemške in bolgarske okupatorske čete so popolnoma porušile in razdrle štiri vasi v Srbiji, kakor so izbrisali iz lice zemlje češko vas Lidice meseca junija radi uboja praškega krvnika Heydricha.

Pobili so 600 Srbov, mož, žen in otrok.

Vse to je nacistično maščevanje zato, ker so gerilci v severozahodni Srbiji porušili pet mostov.

Reuter poroča, da je vest o tem strašnem zločinu prispela v Kairo dne 14. novembra.

Na božični večer so v Beogradu ustrelili 10 talcev.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojni-varčevalnih namak!

Londonski radio o položaju v Jugoslaviji

Radio prejemna služba št 555-3. febr. 1943.

V teku oddaje v srbohrvaščini, v uri imenovani "ustmene novice," je londonski radio večeraj naslovil svojim jugoslovanskim slušalcem naslednji govor:

Dajemo vam kratek pregled položaja v Jugoslaviji. Znano nam je, da je kleti sovrag tako raztrgal našo zemljo, da posamezna mesta in vasi ne vedo, kaj se godi okoli njih, niti ne za svojo najbližjo okolico. Tu v Londonu pa si moremo mi, na podlagi različnih vesti, napraviti jasnejšo sliko, akoravno je tudi ta morda še nepopolna in nekoliko motna.

V Jugoslaviji se ni prenehala strahovlada. Sovražniki še ubijajo in palijo, ter odnašajo ono malo kar je še ostalo. Odpor Srbov, Hrvatov in Slovencev pa se nadaljuje in nam dokazuje, da tujčeva vlada ni nikjer uspešna, tudi ne preko domačih kviz-

lingov. Njihovo časopisje samo to najbolje potrjuje.

Vsi naši bojevniki niso pod enotno komando. General Mihajlović, naš vojni minister, načeljuje vojaškim oddelkom. Ravno tako pa obstajajo tudi partizani. Res je, da so spori. Nekateri oddelki delajo na svojo roko—to je temna stran. To so pojavi, ki kakor sence v kaos okupacije pripravljajo vojno. Slične stvari se dogajajo tudi v drugih deželah, kjer je odpor silen. Čim hujši upor, tem hujši je metez—toda sovražnik sam nam priznava, kako težke preglavice mu prizadevajo, tako general Mihajlović, kakor partizani.

Kako je v Sloveniji? Leta 1900, v začetku 20. stoletja, je bila izšla knjiga, v kateri čitamo naslednje besede:

"Kadar bodo zmogoslavne armade Nemčije zagospodarile od Vitave do Jadrana, takrat bomo izgnali vse ne-nemško prebivalstvo iz teh krajev in poselili jih bomo z Nemci."

Kakor so leta 1900 sanjali, tako oni zdaj delajo, a to ne samo Nemci, temveč tudi Italijani. Italijanski komisar je ukazal, da se zapleni vse premoženje oseb, ki bi le malo postrani pogledale Italijana. Lah-

so mojstri komedije. Ko so se dvignili z raznih strani protesti proti njihovim zločinom, tudi s strani Vatikana, so postavili, kakor pišeta tržaški "Il Piccolo" in "Ljubljansko Jutro," svoje žrtve pred sodišče in jih obsodili v ječo ali na smrt. Nekatere so tudi oprostili obtožbe. To vse je le igra, kajti Il Piccolo ne pove tega, kar je objavljeno v Jutru, da je bil brez vsake sodbe in z njim osem drugih oseb. Tudi ne pove, da je bil 8. oktobra ubit bivši ban Natlačen. Ubijalec se je bil preoblekel v katoliško duhovniško oblačilo in je po uboju Natlačen ušel. Italijani so brez vsake sodbe ustrelili 24 talcev v Ljubljani, osumljenih, da so bili jugoslovanski patrioti.

Kako je na Hrvaškem? Po Hitlerjevem vzorcu je Pavelič dne 28. oktobra dejal, da se ne more umakniti, da ne more odstopiti in da sme samo on govoriti v imenu hrvaškega naroda. "Na nikogar ne morem prenesti svoje odgovornosti," je dejal Pavelič. Ali veste zakaj? Po vestih iz Zagreba so vesti o zavezniških uspehih tako preplašile ustaše, da si vsi belijo glave z vprašanjem, kako se rešiti. Nekateri izmed ustašev mislijo, da bi bilo najbolje, kar na kratko odstopiti oblast Hrvatski Seljački Stranki. Pavelič pa kljub temu hoče ostati na čelu poglavnštva. In zato tudi trdi, da ne more odstopiti. Preostaja mu

edinole še beg. Toda kam? Povsod na Hrvaškem vlada lakota in nasilnost je ravno zdaj najhujša. Šef oskrbe v "Neodvisni" Kovačić, je na nekem shodu dejal zbranim kmetom: "Teško je, toda vendar, svojega poglavnika imamo." Eden izmed kmetov ga je takrat prekinil z vprašanjem "Prav gospod, toda moralo bi biti tako, da bi tega poglavnika mogli pojesti."

Hrvaški kmetje zdaj na vse načine poskušajo potrošiti svoje kune, trdeč, da "ta naša kuna vsak dan dlako menja in prav za prav dlako izgublja."

Ustaški list piše, da je mnogo Hrvatov interniranih, ker so zapustili vojsko, ko so jih vpoklicali v domobranstvo. Nekateri beže k zdravniku, drugi v gozdove, zopet drugi pa se predajo na fronti. Le izvržki se še bore.

A v Srbiji se kljub vsem represalijam nadaljuje odpor z nezmanjšano silo. Dne 17. januarja so začeli sredi Beograda streljati na tri policaje, ki so služili sovražniku. Bolgarske in nemške čete so bile v boju s patrioti na mostu pri Vladičinom Hanu. Patrioti so nemeravali pogrnati most v zrak. Poročajo, da most ni bil poškodovan. Toda Nemci sami priznavajo, da je bitka trajala 10 ur. Iz tega je videti, kakšen je njihov položaj. Omenjeni most se nahaja na progi, ki vodi v Grejio.

A to ni prav najzadnja vest. Nemški radio poroča zdaj o bojih s patrioti pri Aleksincu. Zo-

Cartoon titled "THAT LITTLE GAME" and "Grandpa". It depicts a grandfather playing cards with his grandsons. The grandfather says: "YESTERDAY HIS FACE WAS SMOOTH, TODAY HE'S A GRANDPA." One grandson says: "SAY FELLOWS, HE'S THE MOST WONDERFUL BOY YOU EVER SAW. HE'S STRONG AS AN OX AND LOOKS LIKE ME. HIS NAME IS PETER." Another says: "THAT 'STRONG' BUSINESS IS ALL RIGHT, BUT WE HOPE, HELL OUTGROW LOOKING LIKE YOU." The grandfather replies: "'AT'S IT! ONE POKER FACE LIKE YOURS IS ENOUGH IN THIS WORLD." A third grandson says: "SHUFFLE THE CARDS! WE'LL ALL BE GRANDFATHERS IF YOU DONT HURRY UP." The grandfather says: "I'M OFFA THAT NAME. HELL BE MEXICAN PETE JR. YOU CANT BEAT THAT GAME. HE'S STARTIN' THAT BOY WITH A CINCH NAME." A fourth grandson says: "I SUPPOSE HE SENT HIM A SET OF POKER CHIPS SO HE CAN GET HIS MONEY LIKE HE DOES." The grandfather says: "FIRST THING YOU KNOW HELL WANT US TO KITTY OUT FOR GRANDSON."

Cartoon titled "SQUIRE EDGEGATE — He Was Painfully Truthful". It depicts a man named Timothy being brought back to court. Timothy says: "TIMOTHY — ITS NOT OFTEN THAT I SHOW SYMPATHY FOR THESE CRIMINALS BUT THAT LAST BURGLAR SEEMED SO TRUTHFUL IN HIS TESTIMONY THAT I OUGHT TO SHOW HIM SOME." The judge says: "BRING HIM BACK I WANT TO LOOK HIM OVER AGAIN — I MIGHT SUSPEND HIS SENTENCE." Timothy says: "AND WHERE WOULD YOU GO IF I SHOULD RELEASE YOU? GOT ANY AMBITION OR PLANS OF ANY KIND FOR YOUR FUTURE?" The judge replies: "YES SIR WE GOT PLANS IN REGARD TO THREE BANKS AND A COUPLE OF JEWELRY STORES."

ALOJZ KRAIGHER

MLADA LJUBEZEN

Mira mu je popisala prizor: V razsvetljeni, precej umazani dvorani z zrcali in s fotelji je pestra množica gospodov in vojakov in deklet. Nekateri pijejo in prepevajo, na druge se obešajo dekleta in jih vabijo k pijači ali k sebi. Iz sosednje sobice doni klavir. — Ob mali mižici pod zrcalom sedi nadporočnik Javornik, poleg njega plandaj s šampanjko in s peneci mi se čašami. Na Milanovih kolenih se ziblje Jolanta, čudovita, a malo ostarela, preveč našminkana lepota. Roki ima sklenjeni za njegovim tilnikom; skozi razpore v krilu bingljajo njene vitke noge v svilenih nogavicah in v belih solničkih — ritmično, po zvokih godbe. Zapeljivo, izmed napol zaprtih veje gleda vanj; tuintam mu ponudi svoje ustnice, napol odprte, obrnjene. Ker jih Milan ne vidi, se jezi in mu očita nezvestobo; a videti je trudna in ne sili precej vanj. Parkrat se sumljivo ozre na Miro, ki stoji ob steni, tesno zavita v pelerino, s kapuco čez zglavo in čez oči.

“Kakšnega kapucina imaš seboj? Dolgočasen je! Bogve, če ne smrđi?! . . . Ali ga je sram, da je prišel k nam? Ali mu naj pokličem Zulejko tamle?”

Ko pa Mira iztegne roko za šampanjsko čašo, plane ona nenadoma in ji pogleda ob ušesu za kapuco . . . tleskne z jezikom . . . sede na fotelj in si pogladi krilo ter si zgrne razpore v njem. Zapali si cigareto in pogleda Javornika porogljivo od strani:

“A-a . . . moj dragi! V fini družbi se obnašajmo dostojno!” Z narejeno sramežljivostjo povese glavo in obsedi . . . Zdaj-

V BLAG SPOMIN PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBEŽA IN NEPOZABNEGA SOPROGA IN OČETA

Antona Nagliča

ki nas je za vedno zapustil 8. februarja, 1942.

Kruta smrt, čemu odvzela si nam draga očeta? Kar najdražje smo imeli spravila si ga od nas.

Kje ste, kje ste, zlati ata, tužno vsem nam je po vas, da bi se odprla vrata in prikazal Vaš obraz.

Rané v srcu so odprte, srce skeleče krvavi, tihno nosimo bolesti, da nobeden to ne ve.

Sladko spite v kraju večnega miru, ljubi soprog in dragi oče, večna luč naj sveti Ti.

Zaljučiti ostali:

MARY NAGLIČ, soproga,
ANTONJA NAGLIČ, hčerka,
BRATJE in SESTRE.

Cleveland, O., 9. februarja, 1943.

Domačini v službi samaritanstva

Na sliki vidimo skupino domačinov na Novi Gvineji, ki neso ranjenega ameriškega vojaka mimo gnezda strojničarjev na obvezovališče v ozadju bojnih črt.

Same nosijo grocerijo

Leva na sliki je Mrs. Lewis B. Hershey, žena generala, v čigar območju je draft ameriškega vojaštva. Na desni pa je Mrs. Henry Wallace, žena podpredsednika Zedinjenih držav. Obe hodita sami v prodajalne po svoje grocerijske potrebščine.

mnogokrat ne dobi glasu iz grla. Seveda je vse noči prekokral in prekalil, prepil, prepel, prevrskal. Nihče se ne čudi in nihče ga ne vpraša, odkod hripavost in tudi njega samega ni malo ne vznemirja . . .

Tomo in Dreja sta prepričana, da je prišel čas, ko bi Mira lahko — padla. Vedno sta na straži in na preži. Zmenjena sta, da Praznik magari vlni pri Javorniku, ki bi prišla Mira k njemu in bi se bilo bati skrajnega. — Nekega popoldne, ko pride Tomo v mesto, sreča Miro. Ona ga ne vidi. Zdi se mu kot izgubljena. Oči ima uprte v tla, ustnice se ji premikajo. Ali ji ni hoja malo negotova, opletajoča? Tomo se nasmehne: Ali se je nasrkala šampanjca? — Pa se nenadoma pretraši: — njena smer je Javorjevo stanovanje? . . . Tomo steče, da poišče Praznika. Srce mu tolče v prsiah: — Zakaj ne stopiš sam za njo? Predno najdeš Drejo, je morda že prepoznal! — Razum ga pregovarja: — Saj ni maš pravice, Tomo! Ti se tu ne moreš vtikati! — — Ko pri-teče Dreja do Javorjevega stanovanja, prihaja ravno Mira po stopnicah dol! Začudi se, ko ga zagleda, — pa mu pade krog vratu in se razjoče na njegovih prsiah:

“Pusti me, Dreja! Pozabi na-

me, Dreja! Saj te nisem vredna! Moja pot je umazana, ne hodi več za mano! Povodni mož je moja usoda!”

Objame mu obraz z rokama in ga žalostno pogleda, stisne mu obedve roki in zbeži od njega.

Dreja postoji in pomisli: — Ali bi stopil k Javorniku? — Čemu? Zdaj je prepoznal . . .

A zvečer je Javor v družbi siten in nataknen, zdražljiv in razžaljiv, kakor bi nalašč iskal prepira. Tomu se zdi, da Drejo lahko potolaži:

“Priatelj, veruj mi, Javor ni dosegel svojega namena! Nasa-jen je, kakor da so se mu vsi nameni izjalovili!”

In drugi dan poišče Tomo Miro ter jo naravnost vpraša: — Ne! Poljubljal jo je, objemal, — a ona je zbežala! . . .

— Tomo je v tem času čisto neopazno tudi sam postal ner-vozen. Zaveda se, da je preveč v družbi, da preveč veseljači, da živi otročje, — ko se je ven-dar zvezal za življenje in ko bi se moral baviti s pripravljavan-jem in uredničenjem najvaž-nejšega načrta, kar jih je bil kedaj napravil. Njegovo ukvar-janje z Miro in s Praznikom in z Javornikom mu vest teži, ka-kor da zanemarja njim na lju-bo resnejše stvari in kakor da zapravlja čas, ki bi ga mogel

boljše uporabiti in ki ga krade — Veri in njuni zvezi.

Kadar pride k Veri, mu je zmerom tesno v prsiah. Čustvo krivde ga obide, tuintam tako zelo, da mu stopi pot iz kožnih luknjic in da se od skrbi in od strahu prepade . . . Njegova duša bi zavriskala, če vidi ljubico; njegovo srce bi ji planilo na-proti; on bi ji padel krog vratu in bi jo pritisnil k sebi in bi ji poljubil sočne ustnice, da bi gineval od razkošne sreče, da bi koprnel od blaženosti. Gle-dal bi ji v oči in bi srebrel v svojo dušo njih sladkoto. Srkal bi besede, ki prihajajo iz nje-nih ust in ki je vsaka kot pol-ljub . . . Saj se ime lepo pri-Veri. V svoji zaljubljenosti sta časi kakor dve živalici, ki se grizeta od šegavosti in ki se rujeta in tepeta v norčavi igri. — A nekaj jima manjka; do dna ne gredo njuna čustva; ker se je stena vrnila med nju, ki je zdaj pa zdaj sicer nevidna, kakor da je izgnila, pa se ne-nadno spet pokaže in se zgosti in zatemni, da ju skoraj loči. Tomo se zaveda, da je stena njegovo odvrnjenje od načrta za učiteljstvo, ki naj bi prak-tično omogočil in pospešil njuno združenje. Zaveda se, da bi mor-al vsaj govoriti z Vero in se ji izpovedati. A zakaj mu je to nemogoče? Ali se mu zdi, da se je odrekel okvirju, ki ga je bil pripravil zanjo? — Ali hoče preje najti — nov okvir?

Ko se nekega popoldne poslavlja od Vere, zapazi zdajci solzo v njenem očesu. Prestraši se in se ustavi in ji objame lica ter ji poljubi solzo z veje:

“Ti jočeš, ljubica?”

Ona ga pogleda iskreno in skomizgne s pleči, — odgovoriti mu ne more. Sele potem, ko sili in sili vanjo, se ji izvije kakor vzdih:

“Ker ne bo nič z nama, Tomo!”

Takoj ji je žal besede. Pri-me ga za roko in njen glas je topel in prepričevalen: “Saj se imava rada, Tomo! Jaz te ljubim, Tomo, in ti me ljubiš . . . in to mi je dovolj! Zadovoljna sem in srečna . . . Samo časi mi postane težko.”

“Ker se ti zdi, da ne bo nič z nama, Vera? Ker se ti zdi, da je to le zgolj ljubimkanje, ki se prej ali slej razblini? — Ali ne čutiš, da me žališ, Vera? — Če sem ti prvokrat omajal vero vase, Vera, — ali sem ti jo bil omajal v mojo ljubezen? — Ne, ljubica, niti takrat ni bila zlagana moja ljubezen! Bil sem še preslab zanjo; nagon je bil še moj gospodar. Moja čis-tost, moja zadržnost, moja čed-nost, — te so bile zlagane, mo-ja ljubezen ne! — A danes, lju-bica, — danes imam dovolj po-guma in moči, da ustrahujem tudi hudiča, ki je v meni! Danes imam dovolj moči, da ukrotim lenobo in mlačnost v sebi; —

pa bi ne ugnal zunanjih zadrž-kov in težkoč?”

Z vso svojo zgovornostjo ji izpodbija pomiselke in jo pre-pričuje o resnosti in odločnosti svojih namenov. Ona mu ver-jame. Videti je srečna, ker ga ima, in zdi se, da ne potrebuje ničesar več . . .

A vendar — Tomo čuti, v globini duš je tiho nesporazum-ljenje. Ko morata narazen, je njen obraz vesel in srečen; on misli, da jo je pomiril. A že za vrati — se mu z vse hujšo silo vzbudi črv v srcu: — kako boš rešil to vprašanje učiteljeva-nja? . . .

V mestu sreča nepričakovano — Stanislava Drnovška. — Ne-srečni človek! Ali še ni odpo-toval? — Pridruži se mu in go-vo-ri o vsem mogočem in ne-mogočem. Nazadnje pomolči — in vpraša neposredno:

“Roko na srce, gospod Tomo Žitnik, — ali imate resno voljo, poročiti gospodično Vero?”

“Kaj pa to vas briga?” se raz-ljuti Tomo.

Oni pa ni prav nič občutljiv: “Briga me, gospod Tomo Žit-nik! Gre mi za bodočnost, za vso bodočnost! Življenje ali ne-življenje? — In tudi za bodoč-nost gospodične Vere gre. Če jo imate radi, gospod Tomo Žitnik, — ji morate želeti sre-če! In — jaz ne vem, če ni bolj-še zanjo, da ima pri meni zasi-gurano bodočnost, nego — pri vas — oprostite, gospod Tomo Žitnik! — kratko ljubezensko pijanost — in potem — — Ne rečem, da mora priti; ampak lahko se zgodi: — sramota, — zapuščenost?”

Tu se Tomo razjezi in ga ozmerja kakor paglavca. — Ali mu očita, da jo zapeljuje? Ali ga ima za podlega brezčastne-ža? . . .

Drnovšek pa je čudno miren. Ravnodušno sklene:

“Nisem vas hotel žaliti, go-spod Tomo Žitnik, oprostite!”

Tudi ne silim dalje v vas . . . O- ločitev je tako pri Veri! Kar ona izvoli . . . in magari, da izbere — sramota in nesrečo . . . To je njena stvar! — Ampak eno sem vam hotel reči: — Mo-goče je, da zopet pridem, — in da potrkam na vaša vrata: — Kako si shranil moj zaklad? . . . Saj že grem! Saj že grem, go-spod Tomo Žitnik! — Samo eno: — Vprašal bom prokleto resno! Klanjam se, gospod!”

Tomo je tako razburjen, da si drugi dan ne upa k Veri . . . Naslednje jutro pa mu reče Turk:

“Vera je odpotovala k sestri na Gorenjsko. Rekla je, da ti pismeno sporoči.”

Tomo prebledi in se zagleda v stran . . .

(Dalje prihodnje)

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

Actual experience on the world's war fronts has proved the collapsible boat an essential safety feature for both Naval and land based planes. They are made of rubberized material, easily inflated.

At the Battle of Midway an Army Lieutenant, after bombing a carrier, was forced to bail out of his bomber. He was able to get a "fish eye" view of the entire battle from his collapsible boat and was later picked up by an American plane. Your purchase of War Bonds with at least ten percent of your income every payday will help protect the lives of men who are flying for you. Get behind them today. U. S. Treasury Department

“WHAT'S YOUR NAME?”

je naslov **novi knjigi**

ki jo je spisal v angleščini slovenski pisatelj **LOUIS ADAMIČ**

Cena knjigi je \$2.50 in nabavite si jo lahko v našem uradu.

SEZNAVITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM . . .

“Enakopravnosti”

NOVICA

IMA LE TEDAJ SPLOŠNO VREDNOST KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. Henderson 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno